

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 120, z dostavljanjem na dom K 150; s pošto celoletno K 200, polletno K 100, četrtletno K 50, mesečno K 170. — Za inozemstvo celoletno K 80. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana iz zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Ožje volitve.

Dobili so:

Turk	3080
Kregar	1680
Praznih	547
Neveljavnih	131

Napredni kandidat je zmagal z večino 1400 glasov. Živelci volilci!

Deželnozborska ožja volitev v Ljubljani.

Pri ožji volitvi za deželni zbor iz spošne kurije je zmagal kandidat narodno-napredne stranke gosp. Josip Turk z 3080 glasovi nasproti klerikalnemu kandidatu Kregarju, ki je dobil 1680 glasov. Praznih glasovnic je bilo oddanih 547, neveljavnih pa 131.

Turk je zmagal s 1400 glasovi večine.

I. volilna komisija.

Poljanski okraj.

Število volilcev	705
Volilo je	599
Turk	318
Kregar	231
Praznih glasovnic	50

II. volilna komisija.

Šentjakovski okraj.

Volilo je	784
Turk	318
Kregar	259
Praznih glasovnic	102
Neveljavnih	4

III. volilna komisija.

Dvorski okraj.

Volilo je	1103
Turk	678
Kregar	225
Praznih glasovnic	188
Neveljavnih	12

IV. volilna komisija.

Trnovo-Krakov.

Volilo je	556
Turk	346
Kregar	159
Praznih glasovnic	36
Neveljavnih	15

V. volilna komisija.

Kolodvorski okraj.

Volilo je	1270
Turk	693
Kregar	423
Praznih glasovnic	131
Neveljavnih	23

VI. volilna komisija.

Kolizejski okraj.

Volilo je	480
Turk	290
Kregar	111
Praznih glasovnic	66
Neveljavnih	13

VII. volilna komisija.

Volilo je	307
Turk	166
Kregar	135
Praznih glasovnic	2
Neveljavnih	4

VIII. volilna komisija.

Vodmat.

Volilo je	349
Turk	168
Kregar	147
Praznih glasovnic	22
Neveljavnih	12

Za samostojno kmečko stranko.

Leta 1908, ko so bile zadnje deželnozborske volitve, niso se imeli klerikalci v splošni kuriji nobenih protikandidatov, samostojni kmetijski kandidatje nobenih glasov. V ponedeljek je bilo oddanih protiklerikalnih glasov 30.870. Leta 1911, ko so bile državnozborske volitve, so dobili klerikalci čez 56.695 glasov, kmetijski kandidatje in napredni le 18 tisoč glasov. V ponedeljek so klerikalci dobili le nekaj čez 50.000, kmečki kandidatje in napredni pa skupaj 25.959. Klerikalci so torej izgubili 6 tisoč glasov, kmetije pridobili 7000. L. 1911 pri državnozborskih volitvah na Kranjskem je ostalo še veliko število občin kjer ni bilo nobene protiklerikalne glasne. Danes lahko na prstih seštejemo take občine. V ponedeljek smo pa osvojili celo vrsto klerikalnih občin, ki so veljale za klerikalne trdnjave. Padel je v naše roke Logatec, padle so Jesenice, Moste pri Ljubljani, padla je Škofja Loka, Radovljica, občini Kostanjevica, Krško itd. To so udarci, to so

nenadomestljive izgube za klerikalce! To so pa krasni uspehi za prvi naskok kmečkega gibanja. Če bi bil volilni red pravičen, bi morali imeti kmetije sedaj že 4 poslance in klerikalci 6, toliko glasov so dobili. A ne de nič! 31.000 glasov je obsodilo dr. Šusteršiča, Lampeta, Pegana ter gospodarstvo in gospodstvo S. L. S. 31.000 mož je na Kranjskem, ki jih ni sram, da nosijo hlače! Vdali se niso ne pritisku duhovščine, ne pritisku in obljubam deželnega odbora.

Klerikalci so se vzdržali le z neznačajno absolutno večino 11.000 glasov v celi deželi. Če bi na tisoče naših ljudi ne osleparili in ne izpustili iz volilnih imenikov, da niso tisoče svojih ljudi, ki nimajo sicer pravice, vpisali v volilne imenike, bi naši glasovi še precej narasli, klerikalni pa padli. Zanimivo je tudi, da so se klerikalci združili z Nemci in da so prodali kočevske Slovence Nemcem, zato, da so kočevski Nemci glasovali zanje. Obljubili so jim, da se v Kočevju ne bo odprla slovenska šola! Pej, narodni izdajalci! 31.000 kmečkih glasov stoji nasproti 50.000 favorskih glasovom, ki so bili pridobljeni z goljufijo, sleparijo, s pritiskom in strahovanjem.

Ko se je začela balkanska vojna, ni nihče mislil, da bodo naši bratje v enem dnevu podrla turško cesarstvo. Pasti je morala preje trdnjava za trdnjavo, da je padlo carsko gospodarstvo.

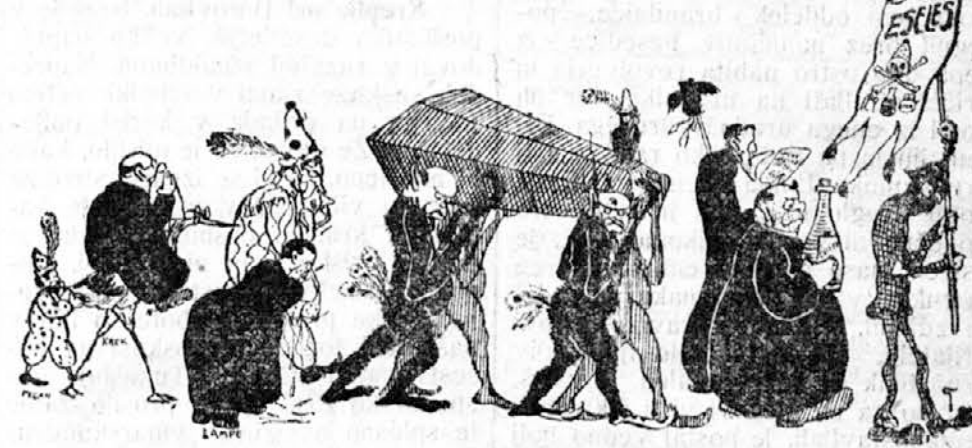
Kmetije! Osvojili smo v ponedeljek že več trdnjav, s krvavo izgubo 7000 glasov, se je moral umakniti v marsikateri občini nasprotnik naši moči.

Armadi balkanskih krščanskih držav je stala nasproti po številu trikrat večja armada. Bila je vzlic temu tepena, ker je bila pravica in poštenje na strani naših bratov.

Kmetije! V torek, dne 9. decembra se spustimo zopet v boj. 31.000 mož je že zbranih. Pridružite se nam še vsi, ki se hočete boriti za pravico proti krivici, za svobodo proti tiranstvu, vsi, ki ljubite svojo rodno zemljo in napredek.

V torek doseči moramo novih uspehov! Carstvo dr. Šusteršiča mora pasti!

Pogreb klerikalnega kandidata.

V torek moramo ustvariti še širšo podlago za ustanovitev samostojne kmečke stranke.

Stajersko.

Zapomnimo si! V četrtek, dne 4. t. m., nas je zopet zaplenil državni pravdi. A. Zakaj? Ker smo one naše blagoslovljene farizeje, ki imajo usta vedno polna korajznih fraz, a stisnejo rep kot boječi cucki kadar bi se morali pokazati, med noge, opozorili na to, kar so malo prej v svoji mariborski lažljivosti pisali, da naj izpolnijo, če so možje značajni in poštene. Klerikalci pa niso samo kot poslanci izučeni, marveč tudi kot politična stranka in zato je prepovedano pisati proti njim in jih opozarjati na to, kar bi kot ljudski zastopniki storiti morali, kar bi morali izvajati onim nasproti, na kojih naslov so se moralno vezali, spregovoriti odločno besedo! Samo štiri vrste. V štirih vrstah se da seveda mnogo in marsikaj povedati. Drugod so štiri vrstice zadostovale, da se je vrglo 10 in 10 tisoče delavnih rok po nepotrebnosti pod orožje; navidezno proti sovražniku — ki ga pa ni bilo. In ni se našel noben cenzor, ki bi bil one vrstice zaplenil, dasi ravno je bila od njih odvisna usoda tisočev, življenje nebroj mladih, krepkih mož. Kje je bil »cenzor«? Mi nismo klicali nikogar pod orožje, pa smo bili zaplenjeni. Mi nismo napisali daleko stvari, ki bi mogla le v

daljnem škodovati javnemu redu, državi, ali pa celo kroni. Nasprotno. Ker pa smo list, na kojega kožo se preži od vseh strani, se pri nas in na nas vidi strahove, tudi kadar in kadar jih ni. A bilo bi dobro, če bi mogli vsaj s tem opravičiti zadnjo zaplenbo. Dozdeva pa se nam, da je klerikalni strah postal tako vseobčji, da sega tudi do žalitve najvišjih inštan. To je žalostno! Eno pa je gotovo v tej metodi, namreč, zlat nauk da se nas boje vsi oni, ki jih primejo magar tudi z rokavicami. Zapomnimo si: vsak somišljenik naj odgovori na tako ravnanje. Najlepše stori to, če marljivo pridobiva novih naročnikov »Dnevu«.

Maribor. (Obrt. klub.) »Klub obrtnih pomočnikov« se je na svojem običnem zboru dne 30. novembra 1913 izvolili sledeči odbor: gg. Souček, načelnik; Kerman, blagajnik; Krizka, tajnik; Ščurč, Novak, namestnika; Baloh, Dobravc, predjednika.

Maribor. (N. S. Z.) Pripravljalni odbor za mariborsko podružnico »Narodno socialne zveze« ima svoje seje redno ob nedeljah, ob 5. uri popoldne v Nar. domu. Število članov vidno narašča. Ustanovni občni zbor se vrši v najkrajšem času. Natančno bodo o tem še poročali listi.

Maribor. (Obrtniški ples.) »Klub obrt. pomočnikov« priredi prihodnje leto v pustu svoj ples v Narodnem domu. Ples bo namenjen obrtnikom in njih pomočnikom iz Maribora in

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1881.

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

: obrestne hranilne :

: vloge po čistih :

$$4\frac{3}{4}\frac{0}{0}$$

brez odbitka rentnega

davka.

Rezervni zaklad znaša nad 800.000 kron.

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalje.)

Srce Franca Monmoranskega je bilo plemenito. In vendar mu je odleglo za hip ob misli na umor... Oh, ti človeški srce!

Vstal je, zasopel glasno, in mrtvaškobled smehljaj je zaigral na njegovih ustnicah.

»Poznat ga! Ubili ga!... Ubili ga z lastnimi rokami!...«

V trenutku, ko se je spraval Franc pokoncu, je zagledal brata poleg sebe. Morda je izrekel Franc svoje besede glasno... morda jih je Henrik slišal...

Franc se ni začudil, ko je videl brata. Kakor da nadaljuje že zdavnaj pričet razgovor, je prašal čisto navadno:

»Povej mi, kako se je zgodilo vse to.«

»Čemu brate? Zakaj si hočeš vrtati po rani, ki je ne ozdravi nič... nič na svetu!«

»Kaj neki?« je prašal Henrik skoraj porogljivo.

»Njegova smrt!...«

Henrik se je zdržnil in prebledel nekoliko. Zda pa se je zasvetil v

njegovem očesu čuden plamen, izizvalno je dvignil glavo!

»Ali hočeš?«

»Hočem!« je rekel Franc.

»Prisegel si mi, da jo hočeš čuvati... oh, molči!... saj ti ne mislim očitati ničesar! Pravim samo, kar je res... A ti mi dolguješ verno poročilo o zločinu in ime zločinčeve... Henrik, dolguješ mi to! In če ni drugače potem zahtevam, da govoriš!«

»Zahtevaš... Ali se sklicuješ na mojo bratovsko ljubezen ali na svojo vlastelinsko pravico?«

»Na pravico!«

»Ubogam te. Jedva ste odrinili svetlost, je pokazala gospodična de Pien onemu človeku, kako hudo ji je za vami...«

»Onemu človeku!... Komu?.. To mi povej pred vsem! Povej ime!...«

»Potrpajte, svetlost!... Morda je bil mož že pred vašim odhodom dežen vira, ki vas je napajal. Morda je bilo njej samo do vašega imena, moči in premoženja, ki vam ga je zagotavljalo vaše prvorojenstvo! Da, da, svetlost, tako bo in nič drugače!«

Franc je potegnil svojo roko iz nedrja, kakor da hoče zamahnuti z njo. Henrik je opazil, da so prsti te roke rdeči od krvi. Nadaljeval je:

»Zdaj, ko mislim na to, svetlost, in ko je prišla ura, da vam povem vso resnico, se ne zadovoljim več samo z namigavanjem; zdaj trdim..

In ponavljam vam: tisti človek je užil Ivano de Pien že pred vami — vi ste bili še le drugi!«

V Francovih prsih je zarjulo. Trenotek je bil tako strašen, da se je Henrik obojavljaj.

Franc ga je pomeril s krvavim pogledom rekoč:

»Govori!...«

»Ubogam,« je povzel Henrik. »Po vašem odhodu se je nadaljevalo razmerje onega človeka z Ivano de Pien. Zdaj sta bila svobodna: Ivana je imela ime in naslov. V vaši odsotnosti je užival ljubimec vaše žene srečo, ki vam je niti ne morem popisati... Bile so to sladke noči...«

»Molči, podla duša!« je zakričal Franc na koncu svojih moči.

»Dobro. Molčim!«

»Ne, ne! Govori! Govori!«

»Ubogam. Tisti dan, ko je izvedel, da se vračate, je storil oni človek to, kar bi bili storili vi! Njegova strast je bila utešena; zdaj ni hotel, da bi se skrunila hiša, ki je vaša, še nadalje: spodil je prečestnico — spodil je vlačugo!«

Francu se je zavrtelo v glavi: brezno je bilo globlje in nedoglednejše, nego si je mislil. Pogled, s katerim se je oklenil Henrika, je bil pogled norca...

Henrik pa je dokončal s stisnjenimi usti, sikajočo besedo in obrazom, spačenim od sovrašstva.

»In zdaj, svetlost, preostaja samo še ime tistega človeka. Evo vam

ga! Ljubimec Ivane de Pien, njen ljubimec pred vami, svetlost, se imenuje Henrik de Monmoransé!...«

VII.

Pardajan.

Henrik ni igral komedije, ko je grozil Ivani, da dá ubiti malo Lujzo; otrok je bil resnično v rokah narečenega človeka, in tisti človek je resnično čakal znamenja: resnično je bil obljubil, da zasadi bodalo ubožici v grlo, ako da Henrik, njegov gospodar, dogovorjeni znak.

Ali je bil ta človek res tiger, kakor se je izrazil Henrik de Monmoransé?

Naslikati ga hočemo, kakršen je bil — tip svoje dobe; sodi naj čitatelj sam.

Ime mu je bilo Pardajan, ali bolje, vitez de Pardajan. Bil je potomec stare armanjaške rodbine, ki si je pridobila v trinajstem stoletju Gondrensko grajščino blizu Kondoma. Ta rodbina se je razcepila na dve veji. Starejša veja je dala zgodovini več znanih imen: ena njenih potomk je bila slovita markiza Montespanova.

Druga veja je ostala v ubožstvu in temi. Njenega ubožstva ne moremo popraviti, kar pa se tiče teme, upamo, da se razprši v oči naših čitateljev, kadar bodo poznali čudno, bajčno in neverjetno življenje nenavadnega junaka, ki se pojavi kmalu v naši povesti.

Vitez de Pardajan, ki nas zanima v tem trenutku, je bil torej sin te uboge in neslavne veje, zaničevane in pozabljene od svoje vzporednice. Bil je mož kakih petdesetih let, vojščak, ki se je postaral v bojnem oklepu, eden tistih avanturnih vojakov, ki so poznali vse ceste Francije in sosednjih dežel, venomer pod šatorom, žejen in razbehljen poleti, lačen in zmružujoč pozimi, bijoč se srečno in nesrečno, ves pisan od brazgotin, z ogromnim rapirjem ob boku, sivook, sivobrki, lice razoran od dežja ožgano od solnca, dušo polno čudovite preprostosti in prosto vseh pomislekov; niti dober, niti slab, ceneč samo dobro prenočišče in dobro krčmarico, preklinjač in priduševalec, sabljač in pretepač, znan po svojih strahovitih sunkih in udarcih, uslužben vedno tistemu, ki je plačal najbolje...

Konetabel de Monmoransé ga je pobral na Armanjaškem za časa svojega velikega križarskega pohoda — pobral ga ubogega in bednega v okolici Lekturja, navezal ga nase, spoznal nezmagljivost njegovega meča in ga pridelil svojemu sinu Henriku. Tiste dni je bila navada, postavljati ob stran mladih velikašen stare in izkušene bojvnike, ki so dobivali zmage namesto njih.

(Dalje.)

okolice. Pričakujemo, da se plesa udeležijo tudi obrtniki iz ostalih spod. štajerskih mest, trgov in vasi.

Gradeč. (Čin blazneža.) V četrtek dopoldne je prišel v okrajno hranilnico za Gradeč in okolico ob 9. uri posojilniški uradnik Alfred Krauß ter imel prav oster in skrajno razburljiv preprič s svojimi predstojniki, ki so mu grozili s tem, da bo suspendiran. Kmalu za tem je šel domu v svoje stanovanje v Andritz, koder je ves razburjen pripovedoval svoji ženi o dogodku. Žena njegova je šla na to v hranilnico, prosit predstojnika svojega moža, za mirno poravnava. Ni pa bila še dolgo stran, ko je prišel Krauß v knjigovodstveni oddelku hranilnice, potegnil brez najmanjše besedice iz žepa dva ostro nabita revolverja in pričel streljati na uradnike, ter jih podil iz enega urada v drugega. Pri tem jih je pa več težko ranil, zlasti predstojnika Emila Niemanna, ki je dobil kroglo v trebuh in jetra. Ko končno ni zapazil nikogar več, je ustrelil nase in sicer enkrat v srce in enkrat v levi senci, nakar je padel in izdihnil. O Kraußu pravijo njegovi prijatelji, da je bil zelo ljubezniv družabnik in poštenovalec. Ker so ga pa njegovi višji šikanirali in zapostavljali, je postal vedno bolj razburljiv in končno v položaju blazne razburljivosti storil vse to. Krauß je bil poročen in pravijo, da zelo srečno. Otrok ni. Pri mrtvecu so našli tudi ostro brušen bajonet, kot jih imajo orožniki. Krauß je 10. do 12. krat ustrelil.

Časnikarski lopovi, ki iz Ljubljane ven poročajo v nemški, graški »Grazer Volksblatt«, so si zopet enkrat dovolili časnikarsko lopovstvo, ki je vedno onemu, o katerem smo pisali za časa 100letnice, le da gre tu še za kaj več, namreč, slepiti širšo, zlasti nemško javnost s svojo — papirnato močjo. Ti lopovi so imenovani list glede izdaje volitev v splošni kuriji dne 1. t. m. mistificirali s tem, da so zatajili 9000 naprednih glasov. Dočim ve vsak otrok da je bilo oddanih 31.000 naprednih glasov, so poročali ti lumpje, da jih je bilo le 22.000, torej, za 9000 manj, kot v resnici! Seveda, namen je prozoren: Vsa nemška javnost naj se na najnesramnejši način vleče in vara. Nemški krogi naj ne zvedo, da klerikalna moč v svoji zibeli, na Kranjskem, pričena pokati, nevarno pokati... Klerikalci, slovenski, rabijo novih milijonov. Kje jih bodo dobili, kje jih naj iščejo. Gotov hočejo zopet molziti kravo, kot so jo hoteli že pred časom v drž. zboru z falirano obstrukcijo Šusteršič - Korosec. Morda imajo že kje zopet kaj obljubljenega. Nemške klerikalce bi radi z mistifikacijami in lažmi upregli v voz za svoje strankarsko-politične namene. No, povemo jim za enkrat, da s takimi lumpirami, ne bodo dolgo vzemirjali ljudi. Za enkrat smo poslali omenjenemu listu tabelo; bodo vsaj videli, kako jih kranjski bratci vlečejo...

Goriško.

Iz Logov pri Kobaridu. Jako surovo zna napadati naš dušni pastir razne gospode, ker misli, da so ga oteli v »Dan«. Tako je oznanil na prižnici. »Veste zvesti moji poslušalci, en učitelj me je dal, kdo se upa zabavljati čez moža, ki so mu celo vetrovi podrejeni. Vi pa dragi moji poslušalci le dalje mi nosite denar, drva, krompir, maslo in jajca, potem že bomo prijatelji. Tudi denarja mi prinesite, ker marsikake cerkev je še slaba in se jo mora popraviti! In če bi mi nosili denarja in še masla in drva in krompir in tudi kak peršut zraven, potem ostanejo prijatelji, zvesti prijatelji — amen. — Toda vedite gospod nunc, da mi Ložani nismo več tako zabiti, da bi se vam za frak obešali, mi pojdemo svoja pota. Prejšnjemu spisu naj dodamo še to, da niti s šolo nismo preveč zadovoljni. Postaviti so jo morali tja, kamor je hotel gospod nunc. Šola mora biti pri cerkvi, tako so pravili. In prav tako! Če hoče učitelj otrokom pokazati jezero, jih lahko pelje kar v klet; zakaj če dva dneva dežuje, je klet že polna žegnane vode, ki se izteka od cerkve in od vseh krajev. Tudi z našo cesto je tako, da se pozna, kdo je imel pri nji komando. Večina je želela seveda drugače; a kaj večina, ko so gospod nunc na drugi strani. Odkar je on zasedel tudi breginjski stolček, od tedaj se je preselil tja in od tam vlada tri vasi. Če ga pa kdo potrebuje, pa idi v Breginj! Večernega prepevanja seveda on ne more trpeti, kako vendar, ko mu fantje s petjem tratije spanje; sicer pa včasih sam prav rad zapoje:

Kaj men mar za tiste rožce,
če jih slanica pomori...
Vaše moččnosti nam je dovolj; če ne bo bolje se torej pritožimo in bomo zahtevali namesto vas boljšega, treznejšega moža. Časi, ko smo vas imeli kot nekeke nadljudi, so šli, pu-

stil pa so nam neizbrisno znamenje, ki jasno dokazuje v kakšne vsemo-goče lumparije ste že porabili našega trpina, slovenskega kmeta.

»Corriere Friulano«, listič italijanske kamore, se je spravil sedaj o priliki laških demonstracij, na Slovence, posebno na naše učiteljske. Dovoliti pač moramo, da listič tako ali tako napolnijo. Vsak, ki dobi po priloznosti ta list v roke pač hitro spozna, da konkurirajo njegovi uredniki za rekord v zabitosti in v psovanju. Kakor smo slišali misliti ti ljudje izdati v najkrajšem času velik besednjak najrazličnejših psov. Sicer pa na pasje lajanje se pameten človek niti ne ozira.

Kreplje pri Dutovljah. Svet je v poslednjih desetletjih veliko napredoval z raznimi iznajdbami. Napredek se kaže zlasti v tehniki, veliko novega pa prihaja v korist poljedelstvu. Že davno se je mislilo, kako bi bilo lepo, če bi se iznašel stroj za kopanje vinogradov in čiščenje kamenitih kraških pašnikov. Sedaj je tudi to prišlo; sicer ni to stroj, ampak razstrelivo (razstrelivne patrone). Neke pretekle sobote so bili v naši vasi tozadevni poskusi na posestvu g. Tavčarja. Tukajšnje gospodarsko društvo je prosilo zanje in splošno avstrijsko vinarsko društvo je poslalo omenjenega dne moža s potrebnimi pripravami za razlivanje zemlje z razstrelivo. Prišlo je par kmetijskih učiteljev nekaj kmetijskih uradnikov in nabralo se je veliko število posestnikov od blizu in daleč. Tudi učenci višjih letnikov ljudske šole so bili zraven. Na določenih parcelah so pričeli s poskusi. Kakor delajo mine v kamenolomih, da razganjajo kamenje in delajo pike v živi skali, tako rabijo tukaj patrone z dinamitom za rahljanje zemlje, za napravljane drevesnih jam, izkopavanje štorov in odstranjevanje kamenja na pašnikih in travnikih. Pod drevesne štorje na primer se naredi 2 ali 3 rove, dene vanje nekaj patron ter prižge smodnikovo vrvice — in v par sekundah so štori izruti z vsemi večjimi koreninami. Ondi nastala jama se sama zasuje. Tako se je godilo tudi s stenami. Štorje in kamenje je klatlo, drobilo in jih metalo visoko, da so se morali opazovalci previdno umikati. V zemlji niso kazali dinamitovi naboji takega učinka, vendar se je pri približnem opazovanju izkazalo, da je tudi ondi uspeh prav dober. Kajti precej globoko in široko na okoli je prst vso zrahljalo in razpokalo. Poskusi, ki jih je vodil in razlagal kmetijski učitelj, so se torej dobro obnesli. Udeleženci so bili zadovoljni. Nekaj se je jih takoj odločilo za naročitev takih patron. Če se bodo uveljavili, bode naš poljedelec na ta račun prihranil marsikako krono in uro časa. — Poskuse z dinamitom so priredili tudi po Vipavskem in v Brdih. Kdor se hoče o stvari dobro poučiti, naj bere strokovni spis, ki ga je spisal H. Humek v »Primorskem Gospodarju« 19. do 21. številka.

Sežana. V nedeljo 7. decembra ob osmih zvečer se priredi v hotelu »Alle tre corone« Mlinar in njegova hči, založira v petih dejanjih. Predstavo uprizori domači dramski klub.

Dnevni pregled.

Kaj je govoril Tisza? Mažarski grof Tisza je znan daleč po svetu, saj je dal s silo metati poslance iz zbornice in je sploh človek, ki bi imel najmanj pravice govoriti o kulturi. Toda Tisza se je upal govoriti celo o tem, da je naloga Mažarov braniti kulturo — pred panslavizmom. Pomislite, tak človek, ki so mu rekli v obraz že vse mogoče psovke, od lopova do cigana, tak človek govori z visokega mesta, da morajo Mažari reševati kulturo pred panslavizmom. Kaka ironija. Tisza je govoril o Rumunih in Mažarih. Rekel je, da se Rumunom na Ogerskem dobro godi, kar kaže to, da napredujejo. Imenitno. Dalje je rekel Tisza, da se Mažari zavedajo, da imajo z Rumuni skupno zgodovinsko nalogo (kaj ni v Avstriji vse zgodovinsko!) namreč, da morajo skupno braniti evropsko kulturo pred panslavizmom. Uboga kultura! Tisti Mažari, ki so znani po svojih nasilstvih in Rumuni, ki so znani po svojih analfabetih (oba naroda sta menda najbolj zaostala v Evropi, ta dva naroda naj varujeta evropsko kulturo — pred ono slovansko silo, ki dandanes obvlada — Evropo! Rumuni in Mažari hočejo res mešati po Balkanu in se jim je to za enkrat še posrečilo — pride pa čas, ko bodo Rumuni in Mažari brez moči in bo preko njih intrig zavladalo mogočno slovansko. Obojim je za sedaj priporočati, da ne ovirajo evropske kulture v svoji lastni domovini potem šele bodo smeli pravico govoriti o drugih.

Komisariat na Češkem. Vlada nima prav nobenega veselja odstra-

niti komisariat na Češkem. En komisariat mora biti za seme — tako si misli in zato stavlja pogoj: komisariat bo odstranjen, kakor hitro bo dosežen sporazum med Čehi in Nemci. Samo na sebi je ta pogoj lep, toda vlada ga stavlja zato, ker ve, da se bodo njeni paglavci Nemci že potrudili za to, da do sporazuma ne pride tako kmalu, ker njim je upravnica komisija prav po godu. Nemci so že naznanili svoj pogoj pod katerim so pripravljeni začeti s pogajanjem. Zahtevajo namreč: razdelitev češkega kraljestva po narodnosti — pogoj, ki ga Čehi ne sprejmejo na noben način. Tako je jasno, da komisariata na Češkem ne bo tako hitro konec.

Nad čim vsem hoče gospodovati. Kjerkoli se na znanstvenih kongresih gospodarskih ali umetniških razstavah pokaže oficialna Avstro-Ogrska, povsod je efekt prav majhen, kajti duha v vseh teh produktih prav malo. To so tudi že Čehi spoznali, zato oni nastopajo samostojno pri vseh mednarodnih prireditvah kot Čehi in ne kot »Oesterreichischer«. Avstrijska vlada pa hoče preprečiti to kulturno samostojnost češkega naroda in minister za uk in bogočastje je češki akademiji prepovedal pozvati na mednarodne prireditve ruske znanstvenike samostojno — temveč se smejo od sedaj naprej pozvati le — diplomatičnim putem. Husarek misli, da se je avstro-ogrška diplomacija tako obnesla, da bo odsedaj smela tudi odločevati, kdo sme na mednarodne kongrese in kdo ne. Novo polje za delo avstro-ogrške diplomacije.

Kriza francoskega kabineta — rešena. Senator Ribot je obvestil predsednika Poincaréja, da je dosegel sporazum, in sestavo novega kabineta. Sam bi pa postal še le tedaj, ko bi bil gotovo, da ima za seboj večino. S tem se je torej kabineta kriza znatno razjasnila.

Princ Wied je sklenil, da zasede albanski prestol. Albanci pa »želijo« sedaj, da postane njih roparska dežela »kraljevina«. Seveda, lahko postane, saj oni itak ničesar ne živujejo zanj. Stroške pa morajo plačevati avstrijski podaniki, ki radi davkov bežijo v tujino.

»100 kron bi dal« je rekel neki župnik, ker se je v njegovi fari iznašel mož, ki je volil po svoji glavi in svojem prepričanju. »Sto kron bi dal, ko bi se to ne bilo zgodilo.« Toda zgodilo se je — in to je dokaz, da se kmetije probujajo.

»Ti si magarac.« Na shodu v Smarju je bil med poslušalci tudi neki mož, ki je krepko pritrjeval besedam dr. Šusteršiča. Večkrat se je slišalo iz vrst poslušalcev glasno: tako je. Ta mož pa ni vedel, kaj pomeni beseda magarac in enkrat pritrdi besedam dr. Šusteršiča s temi besedami: »Tako je! Ti si magarac.« Mislim, da je s tem dr. Šusteršiča pohvalil.

Kunštini Dimnik se je bahal na shodu na Ježici, da je preiskal vse deželne račune, da je iste preštudiral in vse v najboljšem redu dobil. Le stanje deželnih blagajen je pozabil pregledati. Kmet dr. Šusteršič je povedal o različnem deželnem denarju, a kje da je denar, tega ni povedal. Slednjič se je še ponorčeval iz Dimnika ter hitro odkuril. Vi kmetje Dimnik, dr. Šusteršič in zvito-repec Ahlin, zakaj pa ne omenite mlékarskega štrajka nikjer? Tukaj preveč smrdi. To so res pravi kmetjski in ljudski zastopniki, eden brani drugim nositi mleko — a sam nosi kontrabant ponoči v mesto — drugi ga zopet pošilja nazaj, ker je predrago.

Iz Posavja. Dalje časa se na Ježici po župniku Zupanu (Polčevemu Simnu) ustanovljena čista??? katoliška??? stranka (nekaj koritarjev in nekaj kimovcev) močno lasa. Kakor se čuje, obdolžujejo in predbacivajo drug drugemu razne tatvine, goljufije »nože« itd. pa tudi nezakonske otroke, jako sumljivo pokopavanje itd. Celó davno pokopane mrtvice v njih lastni stranki ne pušče pri miru, ampak jih obkladajo z goljufi. Edini župnik mora biti na to ponosen in si šteje taka dela v največjo čast. V hudi nevarnosti pridrdrala sta z deželnim avtomobilom na stroške davkoplačevalcev pred volitvami dr. Šusteršič in Dimnik, ter metala vodo na žareče oglje katoliške stranke.

Prometna karta. V založbi G. Freytaga je izšel zemljevid Avstro-Ogrske, ki kaže prometne zveze. Pridejan je tudi zemljevid Balkana z novimi progami. Ta zemljevid bo vsem dobro služil.

Smrtka kosa. Dne 1. t. m. je preminil v Trzinu na Gorenjskem posestnik in gostilničar Jakob Šolar v 74. letu svoje starosti. Pokojnik je bil skozi in skozi kremenit in napreden značaj. Bodi mu zemljica lahka.

Nesreča. Stenovec Mihaela, dveletna bajtarjeva hčer iz Mavčič pri Kranju se je te dni ponesrečila s tem, da jo je podrla na tla petdeset

kilogramov težka vreča, ki je padla njeni materi Tereziji iz rok. Otrok je zadobil težke poškodbe na rami, na glavi in po hrbtu. Poleg tega si je zlomil tudi hrbtenico. Nahaja se v deželni bolnici v Ljubljani.

Nesreča na postaji. Te dni se je ponesrečil na postaji Rakek sprevodnik Franc Potočnik. Padel je na železniško tračnico in je zadobil težko poškodbo na levi nogi.

Raz voz je padel in si zlomil obe nogi. 17letni posestnikov sin France Gradišnik iz Kregarjevega pri Kamniku je padel pretekli terek doma raz voz in si je zlomil obe nogi.

Vlom in tatvina. V noči na 26. p. m. je bilo vlomljeno v Kotu v filijalko trgovca Janeza Jurca iz Semiča. Tatovi so odnesli blaga v skupni vrednosti 307 kron. Tudi za sedem kron drobnega denarja so pobasali. Tatovi so malo prej vlomili pri kovaču Brinskoletu v Kotu in so ukradli več kovaških orodij, s katerim so nato izvršili vlom pri Jurcu. Tatovi so z orodjem vred pobegnili.

Dražba, zapuščine polkovnika Alfreda Redla. Dne 3. t. m. dopoldne se je začela v najetih prostorih v Chotkovi ulici na Mali Strani v Pragi dražba zapuščine po polkovniku Alfredu Redlu, neblagega imena. K dražbi je prišla velika množica ljudi, med njimi tudi mnogo dam, ki pa jih je bolj privabila zvedavost, kakor hrepenenje ali želja po nakupu. Nekateri predmeti, posebno pa slike, so bile prodane globoko pod ceno, dočim so bili nekateri kosi pohištva prodani za precej visoko ceno. Na dražbi, dne 3. t. m. se je prodajalo samo Redlovo pohištvo in slike. Utržilo se je 3600 kron. V naslednjih dneh so se prodajale Redlove uniforme, dragocenosti in avtomobil. Neki briljanten prstan se je prodal za 1400 kron.

Nesrečna ljubezen. Dne 3. t. m. zjutraj se je ustrelil v Holesovcih pri Pragi 19letni tiskarniški pomočnik Karol Dvofak vsled — nesrečne ljubezni. Prepeljal so ga v bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl. Koliko časa še se bodo ljudje streljali vsled nesrečne ljubezni?

Uspeh policijskega psa. V poštini urad v Lubencu na Češkem so vlomili v noči na terek neznan storilec, ki so odnesli dve vreči s pisimi in štiri sto kron gotovega denarja. Takoj, ko so tatvino odkrili, so brzojavili po policijskega psa »Volfa« na orožniško postajo v Plzinu. Ta »Volf« je takoj zavohal sled in je tekel v prvo nadstropje občinske ubožnice, kjer prebivata v neki sobi dva brata, Jožef in Karel Gier. Oba sta bila aretirana in so ju zamehurili za sedaj pri okrajnem sodišču v Zlaticah.

Krvava žrtev zamorcev. Veliko senzacijo je povzročila v Havani aretacija desetih zamorcev, ki so obdolženi, da so ubili mlado deklico vsled krvne osvete. Morilci so skušali izbrisati sledove svojega zločina s tem, da so zažgali hišo, v kateri se dekle stanovalo. Nato so poslopie z dinamitom razdejali. Ta grozen pok pa so slišali policaji, ki so takoj prihiteli na mesto zločina. Izpod razvalin hiše so izvlekli že ogorelo truplo deklice. Policija meni, da gre tu za zločin zamorske sekte, ki je razširjena po celi deželi, in ki zahteva za žrtev človeško kri. Aretacija več duhovnikov te sekte, se pričakuje. Pri zamorcih res eksistira kult žrtvovanja krvi pod imenom »Woodoo«. Žrtve so navadno otroci. Zanimive podrobnosti o tem kultu je napisal nekoč Hanuš Heinz Ewers.

Ljubljana.

— K večerajšnji ožji volitvi. Pripominjamo, da je nekaj socialnih demokratov glasovalo za naprednega kandidata Turka, dočim je nekaj Nemcev glasovalo za klerikalnega kandidata Kregarja. Na neveljavnih glasovnicah so napisani bolj ali manj duhoviti dovtipi. Eden izmed volilcev je na primer napisal na glasovnico: »Vodiška Johanca in njenih pet svetih ran«, drugi: »Johanca z Vodic — kraljica vseh pr—«, tretji: »Volim Vodiško Johanco in Boltatuga Pepeta« itd.

— Pri večerajšnji volitvi se je pokazalo, da klerikalci v Ljubljani nimajo sreče. Zavedno Ljubljana je odbila klerikalnega kandidata s 1400 glasovi večine. Volitve so bile mirne. V splošnem je bilo manj volilcev — nego prvič.

— Volitcem ljubljanske okolice! Opozarjamo vse naše pristaše, ki volijo v terek, dne 9. t. m. v ljubljanski okolici, da se morata na glasovnico napisati o b a naša kandidata, ki sta: Andrej Knez, posestnik na Viču, Jože Seidl, župan in posestnik v Spodnji Šiški.

— Usodna številka 1526. Leta 1526. je bila bitka pri Mohaču, kjer so zmagali Turki nad kristjani. Zadnjič je dobil Kregar 1526 glasov in je bil od Turka premagan.

— Silno škodoželjno omenja viški pater Teodor v »Slovenecu«, da se bodo morali nekateri naprednjaki zagovarjati pred policijo, ker so zadnji ponedeljek podpisavali glasovnice onim, ki so jih zato prosili. No, le pomirite se, g. pater, ne samo Gašparček, temveč tudi Teodorček se bo moral potruditi enkrat na policijo, ker se je pregrešil na isti način, kot naši fantje! Enaka pravica za vse! In še nekdo drugi bo moral pa svitke kronce šteti za viškega Sokola, ker je malo preveč opletal s svojim maziljenim jezikom! Zob za zob!

— Župan Oražem navadni agitator. Klerikalci v Mostah na čelu njim župan Oražem so si mislili osvojiti moščansko občino v svoje roke. Župan in njegovi bodoči zet sta hodila od hiše do hiše popisovati glasovnice. V Smartnem in v Zelenu jami sta poskusila svojo srečo, pa jima je spodletelo; šla sta v take hiše v katerih sta dobro vedela, da ju bodo prijazno sprejeli. V Zelenu jami sta imela smolo, ker tam so le samo štirje klerikalci: Smole, Mišvelj, Stojan in Poravne Jakob. Veliko boljše se jima je godilo v Smartnem. Zadnjič čas je bilvi deželni poslanec pustil popraviti cesto od Dolničarja do Ježice in jo je tudi šele sedaj prevzela dežela v svojo oskrbo. Bilo je na tej cesti pred volitvami vse polno ljudi iz Posavja, ki so delali in vozili gramoz na cesto. To je bila najboljša reklama, da je več naprednih volilcev iz Smartna glasovalo za Dimnika. V Smartnem je bila agitacija za Oražma, ki je hodil od hiše do hiše, lahka. Vodmat in Selo sta pa prevzela znana poštenjakoviča Vostner in Orehek a nista se zbal, da bi ne pogledala v vsako hišo. Tukaj je bila agitacija bolj težavna. Ker sta pa Orehek in Vostner napravila v tem izpit, jima je vse eno šlo od rok. Karpe Franc, žalostna prikazen sedanjega časa, je prodal svoj dolgačas po Mostah. Vezal je otrobe in prosil boga, da bi čukarski teater srečno prišel pod streho.

— Naprednjaki v Mostah. Volilni lokali ostanejo za na dan 9. decembra se vršče volitve v kmetijski skupini ravno isti, kakor so bili dne 1. decembra. Vsak naprednjak naj torej gleda, da bode imel prave kandidate na svoji glasovnici, se zglati v enem teh lokalov.

Odbor.

— Novi Vodmat. Pravi mojster pri sestavljanju volilnih imenikov je pač moščanski župan Joža Oražem. Nobenega naprednega volilca ni v volilni imenik pravilno vpisal. Nekaterim je popačil ime, drugim zopet priimek. Tako je moralo več volilcev popravljati svoje ime. Kdor ni popravil svojega imena, ta ni na dan volitev mogel oddati svojega glasu. Več kakor dve tretjine naprednih volilcev je moralo svojo volilno pravico reklamirati, ako so hoteli na dan volitve oddati svoje glasove. Veliko število železničarjev ni moglo voliti, ker so bili službeno zadržani. Drugim se zopet niso dostavile legitimacije. Lahko rečemo, da je pretežna večina moščanskega prebivalstva v protiklerikalnem taboru, dasi Oražmu to ni po volji.

— Zelena jama. Neki klerikalni bedak, ki se spozna na deželni volilni red ravno toliko, kakor zajec na boben, je izreklamiral vse tiste volilce iz kmečkih občin, ki plačujejo osebno dohodnino v Ljubljani. Pri tem so bil prizadeti največ železničarji in tudi nekateri drugih volilcev. Okrajno glavarstvo mu je to zahtevo zavrnilo. Toda ni mu dala njegova zlobna in bedasta butica miru in se je pritožila še na deželno vladu, misleč, da bodo ondi vsiljene njegove želje. To se pa ni doseglo, deželna vlada mu je tudi to pritožbo zavrnila in potrdila prvo. Tako je ta klerikalni veljak, ki je bil pri občinskih volitvah v reklamacijski komisiji, dobil dolg nos namesto izbisa dotičnih volilcev. V svoji reklamaciji pa ni navedel imena Smole, Stojan, Mavsar, Podobnik itd., kar dokazuje, da dotični ni »farbenblind«. Kdo je tisti bedak v klerikalni zlin-dri, o tem naj si naredi vsak sam svoj sodbo.

— Iz Stožic. Naša učiteljica H. Malovrh je menda prav goreča kristjanka. Celó krščanski nauk v šoli poučuje mesto župnika, ki mu s tem pripomore k prostemu času, da lahko agitira proti neodvisnim kandidatom. In njeno ravnanje v šoli je prav malo katoliško. Veronauk jim vbiha s palico, kar gotovo ni najpametnejši način za tako sveto reč kakor so Kristusovi nauki. Ali kmetje tega ne bomo dolgo trpeli. Ali morajo na vaši šoli res vladati takšne razmere, kakor nikjer v ljubljanski okolici? Slamnatih mož imamo v turški zadosti, da straše vrane, ni jih pa potreba v šoli, kar naj si zapomni nadučitelj Perko.

— Slovensko gledališče. V ponedeljek (na praznik) 8. t. m. popoldne se igra v deželnem gledališču zadnjičkrat v tej sezoni nad vse priljub-

Kriminalna drama „Kriv“ 5 delov Predstave 2 uri, ob 3, 5, 7 in 9. Francoska veseloigra Mesečniki 2 del. 10 v. zvišane cene. Šolski mlad. prepo- vedano. 6 dni od sobote 13. do četrtega 18.

velik smešni uspeh.

Jena narodna igra s petjem »Brat Martin«. V glavnih vlogah so zapo-
sleni gg. Skrbinek, Povh, Boršt-
nik, Danilo, Grom, Drenovec in
dame, Winterova, Gjorgjevičeva,
Bukšekova in Juvanov. Pri pred-
stavi svira »Ljubljanski društveni
orkester«. — Režiser g. Povh. Za-
četek ob 3. Konec ob 1/6. — Zve-
čer se uprizori izvrstna burka
»Ugrabljen Sabine«. Spisala Fr.
in P. Schönthan. Omenjena burka
se je na dunajskem Volkstheateru
uprizorila nad stokrat s sijajnim
uspehom. Glavne vloge so v rokah
gg. Povheta, Skrbinske, Groma,
Sesta, Danila in dam Bukšekove,
Winterove, Gjorgjevičeve in Juva-
nove. Burko je nanovo uprizoril in
skrbno naštel režiser g. Povh.
— Začetek ob 1/8. Konec ob 10.

— Danes se vrši slavnostno
zborovanje »Bolniške blaginje sa-
mostojnih obrtnikov v Ljubljani ob
11. uri dopoldne v posvetovalni dvo-
rani mestnega magistrata. Zvečer
ob 8. uri pa se vrši veselica v
Mestnem domu.

— Koncert Ljub. društvenega
orkestra priredi dne 8. decembra
na praznik v restavraciji na glav-
nem kolodvoru pri g. Schreyu kon-
cert pod vodstvom koncertnega
mojstra g. Bogomila Černjaka. Za-
četek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60
vinarjev. Za obilno udeležbo se pri-
poroča odob.

— Recite, kar hočete, vendar
ne morete na noben način utajiti, da
je Kolinska kavna prines najboljši
kavni pridelatek, s katerim se napra-
vi najokusnejša kava. Zaradi svoje
izvrstne kakovosti se je Kolinska
kavna prines tudi že prav povsod
zelo priljubila, in gospodinjice v trgo-
vinah zahtevajo izrecno ta kavni pri-
datek. Naj še omenimo, da je Kol-
inska kavna prines pristno domače
blago, edino te vrste sploh, pa smo
navedli dva tehtna razloga, zakaj
Kolinsko cikorijsko vsem prav toplo
priporočamo.

— Rezbarski stroj mu poško-
doval več prstov. Erjavcu Ivanu,
29letnemu mizarškemu pomočniku v
Produktivni zadrugi na Viču je te
dni rezbarski stroj poškodoval več
prstov na levi roki. Erjavce je mor-
al iskati pomoči v deželni bolnici.

— Stopila je na prag in si zlo-
mila nogo. Kovač Marija, žena že-
lezniškega uradnika, stanujoča v
Škofji ulici 3 je stopila te dni na rob
praga in si je pri tem zlomila levo
nogo v členku. Prepeljati so jo mo-
rali v deželno bolnico.

— Radi prepovedanega povrat-
ka je tukajšnja policija aretirala na
Šentjakobskem trgu brezposelnega
delavca Janeza Windischja iz Tol-
skega vrha na Stajerskem. Windi-
schja je policija izročila tukajšnjemu
okrajnemu sodišču.

— Izgubil se je pes ščetaš
fukstrijar, z belimi nogami, po hrbtu
črn z rumenim zavratnikom. Odda
naj se Sv. Petra nasip 59, pritiče.

— Umrli so: Marjeta Hren, me-
stna uboga, 74 let. — Ivan Melik,
delavec, 57 let. — Karolina Pau-
schin, vdova trgovca, 69 let. — Te-
rezija Marolt, mestna uboga, 68 let.
— Ivan Klešnik, prosjak, 60 let.
— Julija Kmet, posestnica, 54 let.

— Francoska burka »Vojvodi-
nja Črevetška« je dosegla večeraj ve-
lik smešni uspeh v kino Idealu. Sme-
ha že davno takega ni bilo. Pred-
vaja se še jutri.

— Loterijske številke. Dunaj:
60, 8, 52, 44, 43.

Trst.

KAM NAS VODI POT?

Gospodje, z zausničami pa kar
molčite. Da ste predržni, to je jav-
nosti znano. Saj ste nekoč celo pi-
sali, da vsi tisti, ki se nečije brez-
pogojno pokoriti političnemu vod-
stvu, nimajo mesta v Trstu — da se
jih bo torej pognalo. Še celo nemški
listi so se norčevali iz tega, ker kaj
takega res drugje ni mogoče kakor
na Slovenskem. Ali reve res mislijo,
da lahko delajo, kar hočejo? Morda
so res prevzele vršbo kake cesar-
ske službe? Mi jim rečemo samo to,
naj se ne postavljajo preveč, ker to
jim zna škodovati. Danes nismo več
pred letom 1848. Hvala Bogu, da
smo vsaj za en las napredovali. —
Kadar napiše »Dan« le trohico o tr-
žaški politiki, tedaj je »Edinost« se-
veda pokoncu, kakor kak oguljen
petelin. Kriči in kriči, kakor da bi
javnost njena resarska politika bog-
ve kako zanimala. »Edinost« naj bi
nam bila raje hvaležna, da smo jej
preskrbeli gradivo. Na naš članek
»Kam nas vodi pot« nam odgovarja
v dveh razpredelkih. Drugega gra-

diva itak ni imela. Sicer pa jo je naš
članek precej zbedel, ker bi ga dru-
gače ne citirala. Ljudje so rekli, saj
je to popolnoma prav, kar je pisal
»Dan«, še bolje pa je, če to citira
»Edinost«, da vsaj oni, ki »Dneva«
ne čitajo, izvejo za resnico. Nekaj
pa si je dovolila »Edinost« v svojem
»odgovoru«, od katerega je baje pi-
sec od vrste plačan, ker bi sicer ne
bil tako obširen, namreč to, da se
je zopet posluževala laži. Mi nismo
rekli, da smo proti knjižnicam aka-
demičnega društva »Balkan«, tudi
nismo napisali, da shodi, ki jih upri-
zarja pol. društvo »Edinost«, niso
nobeno vzgojevalno sredstvo, pač
pa, da shodi niso glavno vzgojevalno
sredstvo. Glede poslancev in vlade
smo omenili, da jim ni mogoče
mnogo zaupati; pri tem smo pa imeli
v mislih vse poslance — cel sistem.
In ljudstvo samo dobro ve, da se iz
njega samo norce brije — rešitve pa
ni od nikjer. »Edinost« nas vpraša,
zakaj nismo imenovali imena onega
poslanca, ki je tako »demokratičen«,
da niti ne pozdravlja svojih volilcev.
Čudno je to. Vedno nam je »Edinost«
predbivala, da smo ljudje, ki
znajo samo osebno napadati, to pot
pa smo rekli, da hočemo »Edinosti«
ustreči, zato nismo imenovali ime
onega poslanca. In glej — to »E-
dinost« ni prav. Hoče, da osebno na-
padamo. Kakšna zvitost! — Tisti
zlobnež, ki ima političnemu društvu
marsikaj očitali, naj bi prišel na
občni zbor, ter tam povedal svoje
mnenje — tako filozofira »Edinost«.
Naj jej bo torej povedano, da tedaj
trž. dopisnik »Dneva« ni imel časa,
da bi se udeležil občnega zbora —
in če bi ga tudi imel, bi tega ne bil
storil, ker ni posebno priporočljivo,
govoriti med fanatičnim in nahujs-
kanim ljudstvom. Varneje je, če se
v listu pove svoje mnenje — čemu
je sicer list. Pravzaprav pa se tudi
ne izplača govoriti tridesetim ljud-
em — koristneje je, če se izprego-
vori v listu kar za desetstisoč ljudi
naenkrat — kaj ne? Po predsedni-
škem mestu v političnem društvu pa
trž. dopisnik »Dneva« prav nič ne
hrepeni. Naj imajo še zanaprej to
mesto v rokah tisti, ki so se izka-
zali za sposobne in za energične bo-
jevnike. Pridobivati člane društva,
ki nima ne programa, ne pravil, pa
je zelo sitno. Ljudje vprašajo, zakaj,
čemu? Treba je dati pojasnila. Da
ne bomo delali nobenemu krivico,
bodi povedano, da ima to društvo si-
cer neka pravila, toda iz leta

Onile platnice pričajo o starosti prav-
il. Pa če bi se jih le dobilo! Morda
so jih v zadnjem času pustili tiskati.
Poleg tega pa ljudje povprašujejo,
čemu naj plačujemo, če nimamo ni-
česar od tega — razen par shodov
— ki pa so bili do sedaj brezplačni?
Stvar je pač sitna. Zaradi tega trža-
ški dopisnik »Dneva« tudi ni mogel
uprizoriti posebne agitacije za občni
zbor. Kar se tiče pristašev pa je
bolje, da denejo sikači jezik za zobe.
Danes ni več kakor je bilo pred de-
setletji. Če pa se s temi zadovolju-
jejo, ki so bili na občnem zboru —
pa jim želimo dober tek. — Dosti o
tem. Mi imamo samo ta namen, da
pripomoremo k zgradbi močne poli-
tične organizacije slovenskega ljud-
stva v Trstu. Nočemo nobenega raz-
kola, a stremimo po pravičnem in
dobrem delovanju. Prepričani smo,
da bi dosegli v tem slučaju velik
napredek, toda »Edinost« noče kri-
tike. Mi pa se na njo ne bomo ozi-
rali, temveč bomo kritizirali — kar
bomo smatrali za slabo — tudi za-
naprej. Slabo ne želimo nikomur,
pač pa želimo napredek našega ljud-
stva. Kritiziramo torej le zato, da bi
skupni narodni stvari koristili. S tem
se strinja pretežna večina tržaškega
slovenskega perbivalstva. To pa zla-
sti v sedanjem času, ko so napeli
nasprotniki vse svoje moči proti
nam. Iztrebimo gnojico in plesnobo
iz naših vrst in delujmo marljivo in
vztrajno za svoje pravice, ker le
tako bo napočila doba naše odre-
šitve!

Belgrad, 6. decembra. (Izvir-
no brzojavno poročilo »Dneva«.)
Zdi se, da se je Rumunija popolnoma
odtujila Avstro-Ogrski. S Srbijo in
Grčijo sicer še ni sklenila formalne
zveze, ampak očito je, da do te
zveze pride v najkrajšem času,
ker so vsi politični krogi na Rumun-
skem začeli uvidevati, da zahteva-
jo to zvezo interesi Rumunije. Poš-
ta konvencija med Rumunijo, S-
rbijo, Grčijo in Črno Goro, ki je skle-
njena stvar, bo temeljni kamen za
politično zvezo.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vi-
narjev. Pisemnim vprašanjem je priložiti
znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaš-
nih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; za-
nauji inserenti v znakah. Zaključek malih
oglasov ob 6. uri zvečer.

Mizarskega valenca sprejme ta-
koj trdka Zorman & Skafar, mizar-
stvo z motornim obratom, Rimska
cesta 16., Ljubljana, Prečna ulica
štev. 4. 1183-x

Kdor želi kupiti harmonike, naj
se obrne name. Imam vsake vrste
v zalogi, stare in nove ročnega dela,
cene od 8 do 140 K. Popravila gra-
mofonov in harmonik. P. Bizjak,
Kranj 102. 1204-3

Gospod se sprejme na stanova-
nej in hrano z 1. januarjem. Poizve
se v »Prvi anončni pisarni«. 1206

Kupi se pes varuh majhen J.
Železnik, Sodna ulica 6, I. nadstr.
1208-1

Kdor hoče imeti res za-
nesljivo in trpežno
uro, fino izdelane
verzičice, prsta ne
i. t. d. naj ne
prezre
tvrdke

Ivan Ravnihar, urar

Ljubljana, sv. Petra c. 4.

Najnovejša tele- fonska in brzojavna poročila.

JUGOSLOVANSKO DIJASTVO ZA
SVOJE VSEUČILIŠNE ZAHTEVE
Praga, 6. decembra. 5. t. m.
se je vršila tu velika manifestacija
za naše vseučilišne zahteve. Izre-

klo se je za junktim med italijansko
in jugoslovanskim vseučilišnim za-
htevam. Sprejeta je bila ostra reso-
lucija proti Sustersičevemu klubu in
proti onim dalmatinskim poslancem,
ki so člani tega kluba. Na konci mla-
dina opozarja, da bo prisiljena k
ostrejšim sredstvom, če se tem za-
htevam že enkrat ne ugodijo.

OJAČENJE OBMEJNIH POSADK.

Belgrad, 6. decembra. Srbija je
ojačila obmejne posadke ob vseh
mejah, ker pričakuje, da pride vsled
neprestanega šunjanja k zopetni
vstaji.

GRŠKA SE JE VDALA.

Rim, 6. decembra. Kakor se go-
vori se je Grška udala v svojo usodo
in se podvrgla avstro-ogrski in ita-
lijanski zahteva glede južnih alban-
skih meja.

GRKI ZATIRAJO SRBE.

Belgrad, 6. decembra. Kakor je
razvidno iz »Politike« je grško ob-
našanje napram Srbom prav stru-
eno in zatirajo Srbe, kjer le morejo.

RAZMERE NA BOLGARSKEM.

Belgrad, 6. decembra. (Izvir-
no brzojavno poročilo »Dneva«.)
Kakor poročajo iz Sofije, ima bol-
garska vlada namen predložiti so-
branju takoj ko se sestane, da se
stavi bivša ministrska predsedni-
ka Gešov in Danev pod obtožbo ra-
di izgube Macedonije in radi odsto-
panja bolgarskega ozemlja Rumuniji.

Macedonijo je sicer zapravil
kralj Ferdinand, ki je proti volji in
brez vednosti takratne vlade izdal
povelje za napad na Srbe in na Gr-
ke, kar je imelo za posledico, da je
moral Bolgarska resignirati tudi na
oni del Macedonije, ki bi ga — da
se je hotela s Srbijo in Grško mirno
sporazumeti — dobila, ampak kralj
Ferdinand bi hotel zvaliti krivdo na
vso nesrečo, ki je zadela Bolgarsko,
s seboj na one, ki ničesar niso zakri-
vili. Na Bolgarskem se bo še marsi-
kaj zgodilo, česar Evropa ne pri-
čakuje.

POLITIKA RUMUNIJE.

Belgrad, 6. decembra. (Izvir-
no brzojavno poročilo »Dneva«.)
Zdi se, da se je Rumunija popolnoma
odtujila Avstro-Ogrski. S Srbijo in
Grčijo sicer še ni sklenila formalne
zveze, ampak očito je, da do te
zveze pride v najkrajšem času,
ker so vsi politični krogi na Rumun-
skem začeli uvidevati, da zahteva-
jo to zvezo interesi Rumunije. Poš-
ta konvencija med Rumunijo, S-
rbijo, Grčijo in Črno Goro, ki je skle-
njena stvar, bo temeljni kamen za
politično zvezo.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

3

zlati nauki

za zdravje želodca!

Kdor s »FLORIAN-om« se krepi,
Zmaga dober tek ima!

Če želodec godrnja,
Pij »FLORIAN-a«, pa nehaj!

Ni otožen, ni bolan,
Ta, ki živi

Gramofonske plošče

z novimi
slovenskimi
posnetki ::
so zopet izšle in se dobe edino pri
A. Rasberger, Ljubljana
Sodna ulica štev. 5.

Največja tovarniška zaloga
najnovejših gramofonov in godbenih
automatov na Kranjskem.
Glavni zastopnik trdk: Avstrijske
gramofonske družbe na Dunaju, z
znamko »Angelj«, in Homophon Comp.
v Berlinu, znamka »Homokord«.
Plošče: Jumbo, Favorit, Odion itd.
vedno v zalogi.
: 10.000 vsakovrstnih plošč. :
Lastna delavnica za izdelavo in po-
pravljanje gramofonov in godbenih
automatov vseh vrst. — Posamezna
dela, igle, peresa, in cela kolesja.
Ceniki zastoj in franko.

Kolesarjem

shrani kolesa čez zimo v
primernem, proti požaru

zastonj
zavarovanem prostoru. V potrebi razdre tudi
ležišča in natančno pregleda, nadomesti ob-
rabljene dele z novimi, temeljito presnaži ali
popolnoma prenovi po primerno najnižji ceni

Ana Gorec, Ljubljana

Specijalna trgovina s kolesi in deli
Marije Terezije cesta 14 (Novi svet, naspr. Kolizeja.)

Najboljše sredstvo

zoper prehlajenje

je dobra in topla spodnja obleka.

Veliko izbira zimskih sraj, jopice, spodnjih hlač, trpežnih
in krasnih nogavice in gamaš dobite pri

tvrdki A. & E. Skabernè

Špecialni oddelek za pletenine in perilo, v lastni hi. Mestni trg 10 (preje trg. z železn.)

Pripravna božična darila.

Cene izredno nizke! Blagovolite si ogledati tudi naše izložbe!

Martin Kralj

čevljar in izdelovatelj gornjih delov
v Ljubljani, Wolfova ulica 12.
Priporoča se slavnemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela, katera
izvršuje hitro, točno in solidno.

Proda se lepa 11 m dolga z
s fale-opeko krita

hiša

z modernim novim štedilnikom in
modernimi pečmi, sredi sadnega vrta,
na katerega se posadi dva mernika
krompirja za K 2.700.— Hiša je na
lepem kraju v predmestju Novega
mesta, pripravna za kakega penzio-
nista ali rokodelca, izve se pri last-
niku Leop. Kopaču v Novem mestu.

zdravniško priporočeno kri tvoreče
vino daje moč in zdravje.
Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po
poštnem povzetju K 450. Edina zaloga:

Br. Novaković,

veletrgovina vina, Vermoutha, Mar-
sale, Malage, Konjaka, žganja itd.

Ljubljana.

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.
Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Najpripravnejša božična darila B. GÖTZL

Skladišče oblek domačega izdelka za gospode in dečke. Ljubljana, Mestni trg št. 1

Stanovanje,
4 sobe s pritisklinami, v I. nadstr.,
jako prijetno, je za februar poceni
podati v prijazni Novi ulici 3. tu.

Kontoristinija
s trgovskim tečajem, večja obojnih deželnih
jezikov, njih stenografije in knjigovodstva,
z daljšo prakso itd. želi premeniti name-
ščenje. Gre tudi izven trgovstva. Cenjena
poročila se prešl pod „KONTORISTINJA“
na „Prvo anonimno pisarno“.

Za birmo!
Dolžnost vsakega zavednega birmarja
in birmarke je, da se poslužijo v edini
slovenski urarni in zlatarni
Alojzija Povha, Trst
ulica del Rivo štev. 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izbira.

**„Zdravnik
želodca“**
je edina posebnost želodčnega
likerja iz zdravilnih rastlin, kateri
izborno upliva proti slabosti v
želodcu ter ga radi tega v nobeni
družini ne bi smelo manjkati.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :
v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
tvrdke R. MIKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Skofijo štev. 3. — Medena ulica.
: Poseben oddelek v prvem nadstropju. :
Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Razveselite Vašo so-
progo, Vašo hčer, Vašo
nevesto z najlepšim
božičnim darilom iz-
virnega
„Singer-jevega“
šivalnega stroja.
Dobi se samo s tem
izveskom in po upra-
vičenih naših zastop-
nikih Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Kranj,
Glavni trg 119, Novomesto lekarna Berg-
man, Kočevje, Glavni trg 79.

Ceno posteljno perie!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega,
dobrega, pu-
ljenega 2 K;
boljšega 2-40
K; prima pol-
belega 2-60K;
belega 4 K;
belega puha-
stege 5-10 K; velfinega snežnobelega,
puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivega
6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfi-
nejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg
naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega
rdečega, mo-
drega, belegaali rumenega nankinga,
pernice 180 cm dolga, 120 cm široka,
z dvema zglobovnicama, 80 cm dolgi,
60 cm šir., polnjena z novim sivim,
prav stanovitnim puhastim perjem 16 K;
napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne
pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglobo-
vice 3 K, 3-50 K, 4 K, Pernice, 200 cm
dolga, 140 cm široka 13 K, 14-70 K,
17-80 K, 21 K, zglobovica, 90 cm dolga,
70 cm šir., 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja
pernica iz močnega, črtastega gradla,
180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 K,
14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od
12 K naprej franko. Lahko se franko
zamenja za neugajajoče se vrne denar.
— Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešenice 790, Češko.

Radi pozne sezije prodajam vse v moji zalogi
se nahajajoče blago, kakor

klobuke, čepice, potrebščine
za modistinje

po znižani ceni

MINKA HORVAT, modistinja,
Ljubljana, Stari trg štev. 21.

Največja božična occasion prodaja

v angleškem skladišču oblek v Ljubljani.

Čez 20.000 kosov konfekcije za dame, gospode,
deklice in dečke in sicer za dame raglane in vrhne jopice
iz angleškega modnega blaga, Sill Pelucha in krzna;
nadalje kostume v najelegantnejših fasonah, gledališčne
in spalne plašče, colliers in mufe. Za gospode zimske,
navadne in športne obleke, raglane, suknene hlače, mo-
derne gilets. Ker se mora večji del tega blaga razprodati,
dobijo cenjeni odjemalci blago po vsaki ceni in vsak
na j porabi to redko priliko, katera traja le do novega leta.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.
Telephon 132.

Klobuke čepice

od preproste do najfinejši izvršbe.

Moderno perilo,
:: trikot perilo ::
kravate, dežniki,
:: galoše itd. ::

Specialna, modna in špor-
tna trgovina za gospode
in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franc Jožefa c. 3

Konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

založniki c. kr. priv. južne železnice

Ljubljana, Franca Jožefa c. 3

priporoča veliko izbiro
jesenskih in zimskih
novosti za gospode in
dečke.

Strogo reelna postrežba. Najnižje cene.

Mizarstvo :
Zaloga pohištva in
tapetniškega blaga

J. Pogačnik

Ljubljana
Marije Terezije cesta
13-18 (Kolizej)

NAZNANILO.

P. n.

Kot dosedanji lastnik tvrdke **FRANC KAPUS**

zaloga pohištva in tapetniškega blaga v :
Ljubljani, na Marije Terezije c. 13 (Kolizej)

uljudno naznanjam, da sem svoje dosedanje mizarstvo znatno povečal
in bodem isto pod lastnim imenom vodil naprej

Kakor do sedaj, bodem tudi v bodoče razpolagal z najsolidnejšo kakovostjo
lastnih izdelkov in se za cenjena nadaljna naročila najtopleje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Ljubljana, v novembru 1913.

J. Pogačnik.

Skladiščnik in paznik :

vešč obeh deželnih jezikov
v govoru in pisavi ter
deloma v stavbenih mate-
rijalijah, se išče. Ponudbe
z zahtevo plače pod „A.
W.“ na I. anon. pisarno.

Del. glavnic:
8.000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 1.000.000.

Stritarjeva ulica štev. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Poslovalnica „Prve ces. kr. avstrijske državne razredne loterije.